

**ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE PROGRAMININ  
UYGULANMASININ ÖNEMİ**

**Pamukkale Üniversitesi**

**Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Yüksek Lisans Tezi**

**Felsefe Anabilim Dalı**

**Sistemik Felsefe ve Mantık Programı**

**Fadime ALTUNSÖZ**

**Danışman: Prof. Dr. Mehmet Ali SARI**

# **ABSTRACT**

## **THE IMPORTANCE OF APPLYING THE PHILOSOPHY PROGRAM FOR CHILDREN**

Fadime ALTUNSÖZ

Master's Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Ali SARI

November 2021, V+114 Pages

The importance of the philosophy education program for children and its implementation was investigated within the framework of this study. Philosophy for Children (P4C) is a program introduced and developed by Matthew Lipman. The building blocks of Philosophy Education for Children are education, philosophy and children. In this respect, the current study analyzed the place and importance of education, philosophy, the child in history, and various related implementations, as well as how they have evolved through the ages.

The current study delved into John Dewey's Democratic Education Model, which influenced Matthew Lipman's educational ideas and constituted the content of the Philosophy Education Program for Children. Human beings, who are distinguished from all other animals by intelligence, interact with philosophy and psychology as well as with society due to living within a state and a nation by means of experience with the world he lives in. This interaction between experience, psychology, and philosophy was discussed as a whole in John Dewey's Democratic Education Model.

Philosophy Education Program for Children aims to develop upper-level thinking skills, think creatively, analyze in detail, defend ideas with justifications, and respect different opinions with philosophical activities accompanied by a sense of curiosity in children. In this regard, the activities implemented to achieve these goals were explored.

**Keywords:** Philosophy Education Program for Children, Democratic Education Model, Education, Philosophy

# GİRİŞ

Günümüzün endüstrileşme, modernleşme, küreselleşme ve bilim çağı dünyasında bilimsel keşifler ve bilimdeki ilerlemeler, kişilerdeki bireysellik, eşitlik, özgürlük ve hak kavramlarının oluşması, ülkelerin diğer ülkelerden geri kalmama isteğinin yanı sıra her alanda ilerleme isteği, hızla değişen bu dünyada siyaset, ekonomi ve eğitimin de değişime uğraması devletlerin eğitime yönelmesine ve farklı eğitim akımlarının, tanımlamaların, yorumlamaların ve görüşlerin oluşmasına önyak olmuştur. Bu bakımdan eğitimin birçok farklı tanımı mevcuttur. Bir tanıma göre eğitim *“bir kişinin kendine has yeteneklerini, arzularını ve ilgilerini varabileceği en üst sınıra kadar çıkarmak, kişinin içindeki potansiyeli bir bütün olarak geliştirebilmek için gerekli çevre imkanlarını düzenlemektir.”*<sup>1</sup> Başka bir tanıma göre *“eğitim bir kişinin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istenilen değişiklikleri meydana getirme sürecidir.”*<sup>2</sup> Bireydeki bu değişim ise daha akılcı, yaşadığı topluma fayda sağlayacak şekilde yaratıcı, ayrıntılı analiz eden, problemleri aktif bir şekilde çözebilen ve zihnini aktif, hızlı ve esnek kullanıp sorgulama yapabilen şeklindedir. *“Çocuklarımıza yaşanan bu dünyayı sorgulayan ve makul sebep sonuç ilişkileri kurabilecek bir zihinsel fonksiyon kazandırmak, onları çeşitli etkenlere karşı kendi başlarına değerlendirecek biçimde donatmak zorundayız. Bunun yolu yordamı ise düşünce eğitiminden geçiyor.”*<sup>3</sup> Düşünce eğitimi de felsefeden ayrı uygulanamaz. Çünkü felsefenin kendisi düşünmektir. Felsefenin tanımına bakacak olursak; *“Felsefe gerçeği bir bütün olarak her yönü ile araştırmaktadır. Felsefeden hariç diğer tüm bilimler herhangi bir konunun bazı kısımlarını ve yönlerini araştırmaktadır. Felsefe ise evrensel bir bilimdir, gerçeğin bütünüünü, en son ve asli temellerini araştırır.”*<sup>4</sup> Öyle ki eğitim de felsefenin içinde bir disiplindir. *“Felsefe ilk, öncelikli en temelde olandır. Önceleri bütün bilimler felsefe içinde idi. Daha sonra her bilim kendi konusunu ve metodunu sınırlayarak felsefeden ayrıldı.”*<sup>5</sup> Her ne kadar eğitim ayrı bir disiplin olarak ayrılrsa da felsefe, eğitim ve her ikisinin üzerinde durduğu ve uygulandığı çocuk üçlüsü birbirinden tamamen ayrı değildir.

<sup>1</sup> Mustafa Ergün, Eğitim Felsefesi, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2021, s. 27

<sup>2</sup> Age, s. 27

<sup>3</sup> Nuran Direk, Filozof Çocuk: Çocuklarla Felsefe Konuşmaları, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 9-10

<sup>4</sup> M. Ergün, Age, s. 27

<sup>5</sup> Age, s. 28

## KAYNAKLAR

- Yalçın, E. (2018). Atatürk, Türk Kültürü ve Sümerler, Erciyes Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, cilt 41, sayı 490.
- Yardımcı, A. B. (2016). Milet okulu doğa filozofları bağlamında tanrının imkânı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 1329-1333.
- Yardımcı, A. B. (2018). Sinoplu filozof Diogenes (Diyojen) ve etik anlayışı. Ö. Kıran (Ed.), *Sosyal bilimciler gözüyle Sinop* (s. 385-397) içinde. Berikan Yayıncılık.
- Yardımcı, A. B. (2020). Yabancılaşma ve insan doğası bağlamında Marx'ta etiğin imkânı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(73), 632-640.
- Yardımcı, A. B. (2021). Paul Goodman'ın anarşist ve özgürlükçü eğitim anlayışı: Escuela Moderna ve Summerhill School örneği. K. Bakır (Ed.), *Anarşizm: Doğu ve batı arasında tarihsel bir bakış* (s. 586-603) içinde. Doğu Batı Yayınları.
- Yamanlar, E. (1999). İnsanlığın Ortak Mirası Uygarlık 1, Yaysan Yayınları, Ankara.
- Yazar, T.- Yılmaz, F. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeniden Kurmacılık Eğitim Felsefesi Çerçevesinde Eğitim Fakülteleri ve İlkokulların Toplumsal Dönüşüm Rollerine İlişkin Görüşleri, 12. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu.
- Yeşiltaş, Namık K.- Kaymakçı, S. (2009). John Dewey'in Eğitim Anlayışı ve Sosyal Bilgiler Eğitimine Yönelik Bazı Örnek Uygulamaları, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı 4.
- Yıldırım, K. (1986). Düşünce ve Medeniyet Tarihi, Fatih Yayınevi, İstanbul.
- Yıldırım, M. (2000). Rönesans ve Reformasyon, ÇAKÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi, cilt 8, sayı 1, Çankırı.
- Yıldırım, T. (2012). Condorcet'nin Dini Gelişim Sürecinin Tahlili, Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt 11, sayı 22.
- Yıldırım, Z. (2005). Geçmişten Günümüze Masonluk Tarihi, Kalipso Yayınları, İstanbul.
- Yıldız, Fatma H. (2014). John Dewey'in Eğitim Görüşleri ve Türk Eğitim Sistemine Etkileri, Doktora Tezi.
- Yıldız, S. (2019). Anadolu ve Tarih Öncesi Çağlar, İksat Yayınları, Ankara.